

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit Administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.

Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

O premenire a culturii noastre.

(g.) Un organ fizic neîntrebuințat vreme îndelungată devine neîntrebuințabil? el se prefacă în organ rudimentar, care mai amintește numai de facultăți avute odinioară.

Acelaș fenomen se petrece și în viața psihică: puterile sufletești repuse în lucrare își pierd orice forță, — se ruginesc așa zicând și dispar lăsând locul lor paraginilor întâmplătoare.

Nici un om conștient și nici un popor care are o concepție despre viață nu poate să nu se întrebe în fiecare moment dacă în privința aceasta își întrebuințează puterile sufletești, așa, ca ele să ajungă la cea mai mare putință posibilă, sau le lasă să se rudimentarizeze? Nemții au o vorbă: *Nicht rasten und nicht rosten* și prin faptul că o dovedesc, că ea e vie și în viața lor. Nouă ne lipsește încă o concepție atât de superioară despre mimică și despre datorie. De aceea la noi se și încrucișează cele mai bizare păreri și convingeri și strădanii, cari fiind lipsite de o notă categorică, sunt osândite a rămâne pe veci sterpe. După cum un individ care voiește să-și disciplineze munca și întreaga sa viață, e dator a-și trage dela început samă *ce* și *cum* va să facă și să lucreze, tot astfel are să facă și fiecare popor care nu socotește ca cel mai superior ideal al său, împlinirea năcazurilor materiale și vegetarea de azi pe mâne. Pentru un popor bunul cel mai mare e cultura lui. Întreaga lui viață se scurge și se șterge; singură cultura e nemuritoare, — numai ea rămâne moștenire pentru toate timpurile. Din marea importanță a culturii unui popor rezultă marea răspundere ce o are aceste, ca cultura lui să fie cât se poate de înaltă și cât se poate de corespunzătoare caracterului său etnic.

E cultura noastră cecece *ar putea* să fie? Nu ne gândim a pune întrebarea: e cultura noastră cecece *ar trebui* să fie? căci suntem dela început convingși că încă nici un popor n'a ajuns până acum adevăratul ideal cu mâna. Ne întrebăm numai: suntem pe teren cultural cecece am putea fi în marginile puterilor noastre? De sigur că nu! Și acest *nu* e o strașnică palmă pentru noi, mai

ales că nu putem aduce pentru apărarea noastră nici un fel de desvinovățire în afară de aceea că suntem slabi fiindcă nu ne-am dat destulă silință să nu fim astfel. Cultura noastră e în cel mai bun caz un conglomerat de varietăți bune și rele, serioase și caraghioase, întemeiate și superficiale. Și aceste rezultă din faptul că nu ne-am dat destul de bine samă, că cultura noastră trebuie să isvoreaască din noi înșine, că ea trebuie să fie în cel mai adevărat înțeles al cuvântului național. Noi în loc să creăm am copiat, și'n loc să ne adăpăm din izvorul proaspăt am alergat la băltoacele cu apă stătută. În loc să pornim dela firea noastră, ne-am luat după alții și din nefericire acești *alții* n'au fost niște meșteri pricepuți, ci niște cârpaci ordinari.

Două momente trebuie să aibă de aici încolo cultura noastră în vedere: întâi trebuie să se sprijinească pe viața noastră etnică, și a doua, ieșiți din școala noastră să nu intrăm în școale apropiate a vecinilor cârpaci, ci să ne îndreptăm privirile spre adevăratele centre de lumină din care adăpându-ne vom putea fi cecece geniul nostru național pretinde să fim. Închiderea cu ziduri chinezești, azi nu mai e virtute nici chiar pentru Chinezi, cari înainte cu câțiva ani au oferit lumii unul din cele mai uimitoare spectacole de ordin cultural; după războiul ruso-japonez 40.000 de Chinezi, bătrâni și tineri, profesori și studenți au peregrinat la Tokio pentru ca să se convingă prin ce minune au ajuns japonezii la acea putere, nu numai fizică ci în prima linie morală, prin care au fost în stare să înfrângă enormul »colos dela nord«.

Să căutăm deci lumina, nu la sobolii întunecului, ci la farurile luminoase către cari se îndreaptă atenția tuturor căutătorilor de lumină și de adevăr. Asta n'ar fi o greutate dintre acelea cari nu se pot învinge, — din contră ea ar putea fi înlăturată fără prea multă greutate. Unele focare de cultură adevărată din străinătate ne oferă chiar anumite înlesniri, pe cari atârnă numai de noi ca să le folosim. Dela universitatea din Jena sunt an de an 12 stipendii de câte 21 de mărci pe lună, cari se dau studenților din Ungaria, fără deosebire de naționalitate. De mai multe decenii

de când există această fundațiune nu s'au găsit decât vre-o 4—5 Români cari să beneficieze de ea. Prin îndreptarea atenției noastre spre o cultură solidă ca cea germană în locul pseudoculturii străine care ne ocupă tot mai mult sufletul de o vreme încoace, și prin o fundamentare serioasă a culturii noastre naționale am ajunge în scurtă vreme la o premenire totală a culturii noastre, o premenire fără de care viitorul nostru nu ne va rezervă nici o surprindere plăcută.

Judecata preotului.

Obiect de meditație mai prielnic și mai folositor pentru preot ca începutul capitolului VI din cartea Înțelepciunii lui Solomon, nu poate să fie. „Auziți dară împărați și înțelegeți; învățați-vă judecătorii marginilor pământului. Băgați în urechi ceice stăpâniți mulțimi și ceice vă trufiți întru popoarele neamurilor, că dela Domnul s'a dat vouă stăpânirea, și puterea dela Cel prea Înalt, carele va cercetă faptele voastre și sfaturile va cercă. Că ispravnici fiind împărăției lui, nu ați judecat drept, nici a-ți păzit legea și nici a-ți umblat după sfatul lui Dumnezeu. Cu frică și cu grabă va stă asupra voastră, că judecată cumplită va fi celor mai mari. Că celui mai mic se îngăduște milă; iar cei tari, tare se vor certă. Că stăpânul tuturor nu se va rușină de față, nici se va sfi de mărire, că și pre cel mic și pre cel mare el i-a făcut și de toți asemenea lui îi este pronie; iară celor mai mari grea cercare le stă asupra. Deci către voi împărați, sunt cuvintele mele, ca să învățați înțelepciune și să nu cădeți. Pentrucă cei ce au păzit cu cuviință cele cuvinoase, cuvinoși vor fi și ceice vor învăța acestea vor află răspuns¹⁾. Plecați urechile voi care cârmuiți popoarele, ne zice înțeleptul Solomon, și voi care vă desfățați eu gândul că sunteți în fruntea altora mai mici decât voi, dați-vă seama că puterea aceasta mare vă vine dela Dumnezeu. În ce ne privește pe noi preoții, aceiași putere mare ni-s'a dat de sus, însă nu peste corpuri, ci numai peste suflete. Să ne gândim dar și să cunoaștem cum trebuie să umblăm, pentrucă Dumnezeu care ne-a așezat așa de sus, ne va întreba într'o zi de faptele noastre și va străbate atunci adâncul gândurilor noastre.

Noi suntem ministrii împărăției sale și să ne păzim d'a judecă nedrept, d'a nu umblă după legea dreptății sale și d'a nu ascultă de voința sa. Altfel el ni-se va arată în curând sub o înfățișare îngrozitoare, „când ca un stăpân al tuturor ce este, nu se va rușină de față, nici se va sfi de mărire²⁾).

Judecata, adică înfățișarea înaintea aceluia care vede până în adâncurile ființei noastre „...că nu cum vede omul vede Dumnezeu, că omul vede în față, iară Dumnezeu vede în inimă³⁾, înaintea aceluia prin urmare

¹⁾ Înț. lui Solomon VI 1—11. Tot capitolul acesta de altfel este un tezaur duhovnicesc și preotul se cuvine să-l citească.

²⁾ Înț. VI 7.

³⁾ I. Imp. XVI 7.

căruia nimic nu-i poate fi ascuns, nici travestit „că nimic nu este acoperit care nu se va descoperi și ascuns care nu se va ști⁴⁾, înaintea aceluia care nu e ca judecătorii pământului, să se încovoae prin daruri și influențe, prin martori de ocazie, acuzatori și advocați neputincioși. Judecata înaintea acestui nemitarnic și atotputernic judecător este urmată de o sentință care deschide vecinicile abizuri și toate zăpodiele iadului. „Atunci va zice și celor de a stânga lui: duceți-vă dela mine blăstemaților în focul de veci, care este gătit diavolului și ingerilor lui⁵⁾.

Te cuprinde groaza numai când te gândești la această judecată strașnică și de aceea este foarte bine când ni-se dă prilejul ca să o studiem, lucru pe care-l încerc cu sfială prin cele ce urmează.

* * *

„Fiecare creștin, zice sf. Ioan Gură de Aur, dă socoteală de păcatele sale, pe când preotul va fi judecat și pentru păcatele sale și pentru acelea ale altora“.

Prin urmare, prima și cea mai însemnată considerațiune pentru preot, este ca să știe ce va fi cu judecata sa.

Moare un preot, un ales și chemat, căruia D-zeu i-a dat misiunea de a mântui și sufletele altora nu numai pe al său. „Și aceasta zicând, a suflat și le-a zis lor: luați Duh Sfânt, căroră veți iertă păcatele se vor iertă lor și căroră le veți țineă vor fi ținute⁶⁾. „Și fiecare va lua plata sa după osteneala sa, că ai lui Dumnezeu împreună lucrători suntem; a lui D-zeu arătură, a lui D-zeu zidire sunteți⁷⁾. „Pentrucă tot Arhiereul, carele se ia din oameni pentru oameni se pune spre cele ce sunt către D-zeu, ca să aducă daruri și jerfe pentru păcate, carele să poată pătimi dimpreună cu cei ce nu știu și cu cei ce rătăcesc, de vreme ce și însuși este cuprins de neputință⁸⁾. „Iată am dat cuvintele mele în gura ta, iată te-am pus astăzi peste neamuri și peste împărății, ca să zmulgi și să strici și să risipești și iarăși să zidești și să rășădești⁹⁾.

Într'o clipă, după moarte, preotul este dus în fața judecății celui mai înalt judecător. „Într'o cirtă, în clipeala ochiului, în trâmbița cea de apoi; pentrucă va trâmbița și morții se vor scula nestriceți și noi ne vom schimba¹⁰⁾. „Și chemându-l pe el i-a zis lui: ce auz aceasta de tine, dă seama de dregătoria ta, că nu vei mai putea de acum înainte a fi ispravnic¹¹⁾.

Atci în fața acestei drepte și înalte judecăți i-se va zice: „Uite ce ți-am dat și iată ce-mi dai; ca să cârmuești sufletele ți-am dat har și hirotonie preoțească, ți-am dat cuvântul meu, ți-am dat rugăciunea,

¹⁾ Mat. X. 26.

²⁾ Mat. XXV 41.

³⁾ Ioan X 22, 28

⁴⁾ I Cor. III. 9.

⁵⁾ Ebrei V, 1—3.

⁶⁾ I rem. I. 10.

⁷⁾ I Cor. XV, 52.

⁸⁾ Luca XVI, 2.

ți-am dat zelul și setea de mântuirea a aproapelui tău, ți-am dat cheile ca să pătrunzi în aceste inimi și să le pregătești fericirea de veci. Ce ai făcut tu din aceste daruri ce ai produs cu ele? Harul hirotoniei tale s'a micșorat din an în an, din zi în zi până ce a dispărut cu totul. Din preot ce erai, azi ești om ca toți ceilalți oameni. Mai mult prin repetatele tale căderi semeni chiar cu Lucifer cel căzut din cer. Este trist locul unde te găsești acum și purtarea ta vrednică de osândă. Vorba ta nu mai este cuvântul lui Dumnezeu, ci cuvânt omenesc în care dacă este elocință este tocmai pentru că tu te-ai recunoscut oglindindu-te într'insa, din care se reflectă purtarea ta, capriciile tale și patimile tale. Prin urmare, cum să mai spue cineva că tu ai suspinat după mântuirea sufletelor și că ai fost chinuit de această sete, care mă făcea pe mine ca să scot strigăte pe cruce. Setea, da tu o simțiai, dar eră setea de onoruri, de bogăție, de bună stare, de liniște, de plăcerile lumii, de fericirea pământească etc. De aceea n'ai căutat să pătrunzi în conștiințele agitate ca să le aduci calmul și pacea, ci mai mult prin ținuta ta, ai conlucrat ca să le mărești neliniștea, ca să le tulburi mai mult, ca să le produci mai multe remușcări. Sfânta Liturgie nu o săvârșiai decât din obicei și din interes; iar sfânta jertfă a Mielului și Păstorului trecând prin mâinile tale necurate rămânea indiferentă și fără nici o însemnătate pentru popor. Ți-ai uitat, că tu aveai o mareașă și înfricoșătoare sarcină: aceea de a mântui și pe alții nu numai pe tine.

Mai mult, uitându-ți de această sarcină, ți-ai uitat că ești dator nu numai să te cărmuiești pe tine în încălcițele căi ale vieții, dar să cărmuiești în ele pe credincioșii încredințați creșterii tale duhovnicești, să-i călăuzești, să le arăți obstacolele de preîntimpinat, prăpăstiile de înlăturat, să-i paști tu însuși când vor fi obosiți sau atacați în acest greu drum al lor. „Și aflându-o o pune pe umărul său bucurându-se“¹⁾. Ai fost numit păstor, bunul păstor, ai mărturisit că ești gata să-ți dai sufletul și viața pentru poporul tău pe care, adresându-te copiilor, îi numiai „miei“ și celor mari „oile tale“. „Eu sunt păstorul cel bun; păstorul cel bun sufletul său își pune pentru oi“²⁾. Păstor indiferent și laș, tu n'ai veghiat zi și noapte staulul și lupul a intrat, Necinstit ce ești, ai tuns oile în folosul tău, însușindu-ți lâna și laptele turmei“.

Așa se va rosti dreptul judecător către preotul care nu și-a făcut datoria și-i va pronunța osândă cuvenită.

În urmă Dumnezeu va adună toate acele suflete cari ar fi trebuit să dea o ocupație unui minister scurs în lucruri nefolositoare sau în păcat. „Veniți copii“, le va zice, alergați, sărmani copii părăsiți „adunați popor, sfințiți adunare, alegeți bătrâni, adunați pruncii cari sug țâța“³⁾. Spuneți-mi pentru ce ați lăncezit în ignoranță? Pentru ce inteligența voastră nu s'a deschis

nici odată razelor adevărului? Și pentru ce inima voastră n'a gustat mierea dulce a dragostei dumnezeiești? Toate acestea sunt pâinea cerească a învățaturii și a înțelepciunii pe care voi a-ți fi gustat-o cu plăcere, pentru că firea voastră o cere. Voi a-ți cerut această pâine dela stăpânii voștri, azi vânduți în mare parte lui Satan, ei executori ai unor legi nepioase sau amuțiți de frica mizeriei nu v'au dat-o. Voi o cereați părinților vostri, iar ei preocupați ca să câștige hrana de toate zilele, nu se găseau la post nici dimineața ca să primească primele voastre mângăeri, nici seara ca să vi-le dea ei și să ceară socoteală de cum a-ți întrebuițat ziua. Mamele voastre, în sufletele lor se concentrău altă dată, ca în cel mai dulce și mai sfânt azil, toate darurile lui Dumnezeu. Dela un timp însă, ce au fost ele pentru cei mai mulți? Pe funțiile lor neîncununate de razele creștinătății, nu se vede decât găteala fără demnitate a femeii; femeia adevărată fragilitate, adevărată lipsa de grije, adevărată vanitate, adevărată nimic din ce poate să formeze cea mai frumoasă capodoperă: sufletul unui creștin. Nu mai rămânea decât preotul vostru cel așezat aproape de suflete ca să le hrănească și să le dobândească pe ele.

„Eu am venit ca viață să aibă și mai mult să aibă“⁴⁾. Și ca să frângă pâinea aceasta pe care o cereau copilașii, nimica nu-l împiedecă. Tot așa nu s'a ostenit ca să caute pe acei copii îndărătnici, cari nu voiau să fie conduși de el. „Și merge după cea pierdută până când o află pe ea și aflându-o, o pune pe umărul său bucurându-se“⁵⁾. În loc să meargă după ei și să-i întoarcă, el i-a lăsat și furul i-a răpit. „Iară după cel strein nu merg, ei fug dela dansul, că nu cunosc glasul streinilor“⁶⁾. Nu i-a adunat la biserică și nu le-a propovăduit credința și de aceea biserica neconsolată a rămas de pierdere a tot ce are mai scump. „Rahel plângându-și pe fiii săi și nu eră cine să o mângăe“. „Căini muți, cari nu pot lătra, cari visează întru așternut și iubesc a dormita. Și ca niște căini fără de rușine cu sufletul, cari nu știu sațul și sunt răi neștiind înțelegerea; toți au urmat căile sale, fieștecarele după pofta averilor dela marginile lui“⁷⁾. Păstori muți, ei n'au știut, sau n'au putut, sau n'au voit să strige și să lupte cu hrăpitorii vostri“. Așa va zice Domnul la ziua judecății poporului încredințat îngrijirii noastre duhovnicești, când ca un singur om și el se va ridica spre a ne blăstăma; iar mâna lui Dumnezeu se va ridica de asupra noastră pentru că nu ne-am făcut datoria.

„Veniți păcătoșilor, continuă Dreptul Judecător, veniți voi pentru care mai cu seamă Fiul s'a pogorit din cer „n'am venit să chem pe cei dreپți la pocăință, ci pe cei păcătoși“⁸⁾, voi despre care el zicea: „că așa va fi bucurie în cer de un păcătos care se pocăiește decât de nouăzeci și nouă de dreپți, cărora nu

¹⁾ Ioan X 10.

²⁾ Luca XV, 5.

³⁾ Ioan X, 5.

⁴⁾ Isaia LVI, 10—12.

⁵⁾ Luca V, 32.

¹⁾ Luca XV, 5.

²⁾ Ioan X, 11.

³⁾ Ioan II, 16.

le trebuiește pocăință¹⁾. Voi pentru care el a asudat în Ghetsimai, pentru cari a suferit loviri peste obraz, biciuire și pironire pe cruce și pentru cari a murit împăcând cerul cu pământul. Veniți voi păcătoșilor, pentru cari Sf. Apostol Pavel și-a arătat atâta dragoste când a zis: „că a-și fi dorit eu insumi a fi despărțit de Hristos pentru frații mei²⁾” această ultimă expresie, parte a zelului pentru mântuirea sufletelor, voi a căror întoarcere ar trebui să fie dorită, desăvârșită prin tot felul de sfodări pentru că cuvântul Sf. Apostol Iacob să fie deplin „celce a întors pe păcătos dela rătăcirea căii lui, va mântui suflet din moarte și va acoperi mulțime de păcate³⁾”. Veniți și spuneți ce a făcut Părintele vostru duhovnicesc ca să vă câștige? Ce rugăciuni a îndreptat el spre cer? Ce cazne și posturi v'a impus el? Și ce pericole a întâmpinat el pentru întoarcerea voastră la pocăință? „Văzând că nimica nu folosește... luând apă și-a spălat mâinile înaintea poporului zicând: nevinovat sunt de sângele acestui drept⁴⁾”.

(Va urma.)

Nr. 5. T.
1909/10.

Anunț școlar.

Direcțiunea institutului teologic-pedagogic din Arad anunță, că în 21 aug. (3 sept.) se vor face examenele de corigență; în 22 august (4 sept.) înscrierile; în 23 aug. (5 sept.) chemarea Duhului sfânt; în 24 aug. (6 sept.) se vor începe prelegerile — la ambele despărțăminte.

La înscriere să se prezenteze fiecare elev cu testimoniul anului precedent, cu chitanță despre achitarea ratei I de întreținere (200 cor. la teologie., 140 cor. la pedagogie) și cu chitanță dela Bibliotecă diecezană despre cărțile prescise pentru anul școlar 1909/10. Mai departe la înscriere are fiecare elev să achite taxele de înscriere, (didactrul, taxa medicală, fond. bibl., fond. tiner. societ. de lectură) cari împreună fac la despărțământul teologic 50 cor. 40 fil.: iar la despărțământul pedagogic 23 cor. 40 fil.

În legătură cu aceasta se aduce la cunoștința privatistilor, că pe viitor se vor conzidera de privatisti și vor fi admiși la examenul dela finea anului școlar numai aceia, cari primiți de Ven. Consistor la curs privat să vor insinua ca atari pentru înscriere și vor achita cel mult până la 3/16 sept., a fiecărui an de studiu didactrul prescrist (51 cor. 40 fil., la despărțământul teologic; 21 cor. 40 fil. la despărț. pedagogic).

Pe lângă aceasta, ca condițiune pentru admitere la examen să pune și aceea, că fiecare

elev privatist, trebuie să producă atestat de conduită și atestat dela parohul locului, că și-a mărturisit păcatele și s'a împărtășit cu sfintele taine în postul Nașterii și al Învierii Domnului.
Arad, 22 iunie (5 iulie) 1909.

Direcțiunea.

Nr. 3979/1909.

Anunț școlar.

Școala civilă de fete din Arad.

Se aduce la cunoștința Onoratului Public, că înscrierile la școala civilă de fete cu internat din Arad pentru anul școlar 1909/1910 se vor face în zilele de 19—22 august (1—4 sept.) a. e., în localitatea școlii (strada Deák Ferencz Nr. 27).

Părinții vor proceda însă corect, dacă în scris, își vor anunța fetele spre primire încă de mai nainte, îndată după publicarea acestui anunț, adresându-se în aceasta afacere dlui dr. George Ciuhandu, referent școlar la Consistorul rom. ort. din Arad.

Taxa pentru internat este: 450 cor., pe anul întreg școlar, în care sumă se cuprinde și didactrul școlar

Taxa de întreținere este a se plăti *anticipativ* în patru rate egale: la înscriere, la 1 nov., la 1 febr. și 1 apr., la Cassa Consistorului.

Pentru această taxă elevele vor primi:

1. *Instrucțiunea prescristă pentru clasele I - IV civile*, educațiune religioasă-morală, deprindere în conversația română, maghiară și germană, apoi instrucție în *economia de casă*, deprindere în pregătirea bucatelor, croit și cusut.

2. Locuință în odăi igienic îngrijite, provăzute cu mobile necesare.

3. Vipt întreg și anume: *dejun* (cafea cu lapte), *prânz* (2 plese, iar duminica și în sărbători 3—4 plese), *ușină* (cafea cu lapte) și *cină* (2 plese).

4. Spălat, luminat, încălzit și tot la 2 săptămâni baie (scaldă).

Afară de taxa de întreținere, elevele interne mai au a solvi 10 cor., pentru medic (pe an), pentru care taxă vor primi în caz de lipsă îngrijire medicală și medicamente.

Pentru *instrucția la pian* se plătește lunar o taxă de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Atât elevele externe, cât și cele interne vor plăti la *prima* înscriere 6 cor., ca *taxă de înscriere*

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai plătească 1 cor., la an pentru *biblioteca școlară* și 25 cor., *taxă de mobilier*.

Taxele: pentru medic, de instrucție la pian, de înscriere și pentru sporirea bibliotecii se vor plăti la mâna directoarei școlii.

Elevele externe vor plăti *didactru* 60 cor., la an, de asemenea *anticipativ*, în 4 rate egale de câte 15 coroane, la mâna directoarei școlii.

Elevele *externe*, cari vor veni mai târziu, au să plătească *întreg didactrul*, iar elevele primite în internat mai târziu, vor avea să plătească didactru pe timpul întâzierii.

Elevele *interne*, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, vor avea să plătească *întreagă* taxa de întreținere, dar numai în cazul când eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentat, ar putea fi admisă după lege la examen.

¹⁾ Luca XV, 7.

²⁾ Rom. IX, 3.

³⁾ Iacob V, 20.

⁴⁾ Mat. XXVII, 24.

Acele eleve, cari după absolvirea școlii doresc să se mai perfecționeze în economia de casă, croit, cusut, muzică, pictură ș. a., vor fi primite ca eleve benevole cu taxa elevelor interne.

In clasa I civilă se primesc eleve, cari dovedesc, că au absolvat cu succes 4 clase elementare ori apoi, în lipsă de certificat școlar, vor presta examenul de primire.

In celelalte clase se primesc eleve, cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clasa premergătoare la școală de categoria școlii civile.

Absolventele clasei a V-a și a VI-a elementare se primesc, pe baza unui examen de primire, în clasa corăspunzătoare etății candidatei și rezultatului dovedit la examenul de primire.

Elevele, cari se matriculează pentru primadată la școală, afară de atestatul școlar din clasa precedentă au să mai producă: extras de botez și certificat de revaccinare.

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1 saltea (madraț), 1 covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 plapomă cu 2 fețe, 2 cearșafuri de desupt (lepedee) și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergere, 3 serviete, toate cu monogramuri proprii, apoi tacămuri: cuțit, furculiță, lingură mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, iar altul pentru, dinți), 1 lavor (lighian), 4 cărpe pentru șters lavorul, perie de cap, de dinți și de haine, peapțan și foarfeci, haină de port și 4 șurțe negre, 1 palton (mantauă de iarnă), 2 părechi de ghetete și 1 ploier.

Afară de acestea, fiecare elevă internă ori externă îndată dela începerea anului școlar are să fie provăzută cu manuale și recvizite de învățământ, respective cu recvizitele de scris, muzică și lucru de mână.

Pentru lucrul de mână și pentru alte trebuințe se va depune, la mâna directoarei internatului, o sumă oarecare de bani, despre care se va purta socoteală.

Elevele la înscriere au să fie însoțite de părinți sau îngrijitorii lor.

In privința uniformei, care va fi modestă, se vor lua dispozițiuni ulterioare, ca să fie cât de ieftină și bună.

Prelegerile se vor începe fără nici o amânare, în 24 aug. (6 sept.) și dela acest termin elevele vor putea fi primite numai cu concesiune specială din partea Consistorului diecezan.

Arad, din ședința consist. dela 11 24 iun. 1909.

Consistorul rom. ort. din Arad.

CRONICA.

Sfințire de biserică. P. S. Sa D-1 Episcop diecezan Ioan I. Papp va sfinți sf. biserică din Târnova, sâmbătă în ziua sf. Mării.

Consistor plenar. Joi s'a ținut Consistor plenar în Arad, în care s'a luat cu durere la cunoștință, trecerea la cele eterne a protoprezbiterilor Traian Magier și Dr. Ioan Trailescu. Deodată cu aceasta s'a instituit de administratori în tractul Butenilor părintele Iuliu Bodea, iar în tractul Chișineului părintele Dimitrie Muscan, luându-se și dispoziție pentru îndeplinirea acestor protoprezbiterate.

A pornit litia. În decursul săptămânii a trecut prin Arad o mulțime de pelerini, conduși

de preoții lor, îmbrăcați în ornate bisericești, cari cu cântări evlavioase, treceau prin str. principală a Aradului stând fiecare să-și facă rugăciuni în catedrală, ș'apoi deacolo la reședința episcopoească ca să primească binecuvântarea arhierescă. P. S. Sa a primit acești pelerini cu dragoste părintească, rostindu-le tuturor cuvinte sufletești de mângâiere, și dându-le binecuvântarea arhierescă în calea pietății lor. În aceasta înălțătoare manifestare a pietății creștinești ne-a atins însă neplăcut că unii pelerini cântau melodiile pelerinilor romano-catolici, sigur luate dela pelerinii greco-catolici. Vizăm aceasta notă discordantă, ca preoțimea pe viitor să nu admită acele cântări și melodii străine în biserică. ci să se țină strict de cântările și melodiile bisericii noastre ortodoxe.

† **Dr. Iuliu Mera.** Distinsul medic din Carlsbad, cunoscut în întreaga lume românească, ca un juvaer de om bun, inspirat de cele mai nobile sentimente, s'a stins în Viena. Rămășițele pământești i-se vor transporta în Șiria, locul său natal, unde îl deplâng mama sa și sora sa, ca să fie înmormântat în cripta familiară. O durere adâncă ne cuprinde de nemiloasa soarte ce am îndurat, prin pierderea acestui neuitat fiu al neamului românesc.

Înmormântarea o va face P. C. Sa protosincelul Roman R. Ciorogariu.

Aviz! Onor. preoțime ce catehizează elevii dela școalele noastre ortod. române, viu pe aceasta cale a-le aduce la cunoștință, că manualul meu „Istorie biblice“ cl. III și IV, apărut în anul 1908, pentru a încunjură orice neplăcere cu ocaziunea inspecțiunii regești, l'am supus și aprobării ministeriale care for prin nr. resol. 74272/909 iunie 30 st. n. l'a și încuviințat ca și manual de catehizare pentru toate școalele ortod. române populare din țară. F. Oșorheiu la 6/19 aug. 1909. *Petru Popa*, paroh.

Mulțămită publică. Creștina vād. Persida Dan, din dragostea ce o are cătră biserică au cumpărat pe seama stei bisericii din Ciorvaș 4 rapide și una cruce cu 140 cor., pentru carea faptă drept creștinească, în numele bisericii, și pe aceasta cale primească călduroasă mulțămită. *Victor Popovici*, preot.

Cronică bibliografică.

Revista Teologică nr. 6-7 cu următorul cuprins: La chestiunea uniformării planului de învățământ pentru instituttele teologice din Metropolia gr. or. română din Ungaria și Transilvania, Greg. Pletosu. B. Spinoza și Panteismul, I. Broșu. Desvoltarea istorică a anului bisericesc, Greg. Pletosu. Chestia unirii bisericilor, Dr. N. Bălan. Vasile Mangra, T. Cuvântare, Dr. Miron E. Cristea. Din scrierile sf. Ioan Gură de aur, Cuvânt la 6 august, Scimbarea la față a Domnului, Greg. Pletosu. Mișcarea literară: Calea spre Dumnezeu. Sfaturi arhieresti, pentru preoții nou hirotoniți. Plângerile lui Ieremia, Martiriada, Gh. Tulbure. Vieța bisericească: Alegerea de episcop la Caransebeș, Cale greșită Gh. Tulbure. Informațiuni: † Moise Lazar,

Regele Ferdinand, Un preot român, Secvestrarea congruei, O ordinațune, Gh. T. Tipicul cultului religios, Cantor.

A apărut *Vatra Școlară* nr. 6 cu următorul cuprins: Dr. Șpan: Vacanțele P. Cociș: Indeterminismul și determinismul la voința omului. Tr. Ș.: Din psihologia neamului. Avram Sărbu: Din viața școlară. Din experiență Informațiuni.

A apărut *Biserica Ortodoxă Română* No. 4 pe iulie cu următorul cuprins: Despre sinucidere. Biserica și organizația ei. Hatmanul Lupu Bogdan și Dascălul Ieremia Cacavela. Cuvântări însemnate din veacul trecut. Judecata preotului. Patriarhatul lui Hrisostom. Însemnarea și întrebuințarea cuvântului Evangheliei. Cronică Bisericească. Vizite canonice. Mișcarea în personalul clerical din țară. Donațiuni.

Concurese.

Pe baza ord. Ven. Cons. din Arad n-rul 2816/909 prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea stațiunii inv. din **Șomoșcheș** devenită vacantă prin trecerea la cele vecinice a inv. Mihai Leucuța, cu termen de alegere pe **14/27 sept.**, a. c.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 1. Bani gata 600 cor., solvite în rate treilunare anticipando. 2. 4 holde pământ arător cu drept de pășunat. 3. Spese de conferință și scripturistică 30 cor. 4. Pentru curățirea școlii 25 cor. 5. 5 stângeni lemne din cari se va încălzi și sala de inv. 6. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor., cu hora mortului 3 cor. 7. Locuință cu jumătate grădină, precum și supraedificările necesarii.

Pentru acest salariu învățătorul ales va conduce clasele superioare, va prevedea strana stângă cu cantonatul, va instrui elevii în cântările bisericești și cu aceștia va cânta în biserică în toate duminicile și sărbătorile apoi va conduce și școala de repetițiune.

Dela recurenți se recere cvificația necesară pentru inv., Atestat de serviciu, întrucât a funcționat.

Recursele ajustate cu documentele necesarii și adresate com. par. din Șomoșcheș, se vor înainta M. On. Oficiu ppsc din B. Ineu, până incluzive la 13/26 septembrie a. c.

Reflecții au a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare la sf., biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Drept la cvinevenal numai după serviciul de 5 ani va avea. Conducătorii de cor vor fi preferiți.

Din ședința com. par. din Șomoșcheș ținută la 6/19 august 1909.

Simeon Bulcu,
preș. com. par.

Ioan Tau,
inv. not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia*, pprezb. insp. școlar.

□—

1—3

Pe baza înaltului ord. al V. Consistor orădan de sub nr. 2615 B. 1908, prin aceasta se publică concurs din nou, și cu admiterea recurenților de cl. III, pentru îndeplinirea parohiei de **clasa II-a Damesș**, pprezbiter. Peșteșului, — cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Casă parohială. 2. Șapte holde de pământ fânaș. 3. Birul dela 130 n-re de case a 3 cor. = 390 cor. 4. Stolele uzuat, circa 100 cor. 5. Întregirea dotației dela stat, conform cvificației alesului. Se obsearvă, că nou alesul preot este obligat a prevedea catehizarea în școala ort. română din loc, fără altă remunerație dela parohie ori dieceză.

Doritorii de a ocupa această parohie să avizează, ca petițiile lor ajustate regulamentar, și adresate comitetului parohial din Damesș, să le înainteze P. On. oficiu pprezbiteral în M. Telegd, având dâșii cu stricta observare a §-ului 20 din Regulamentul pentru parohii, a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Damesș, spre a-și arăta desteritatea în cant, tipic și oratorie.

Pentru comitetul parohial:

Stefan Domocoș,
preot, președ. com. par.

Ioan Sărăcuția,
notar.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean* protoprezbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de paroh, din parohia de **clasa II-a Remeți**, pprezbiteratul Peșteș, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Casă parohială cu două chilii. 2. Una zi și un pătrar de pământ arător. 3. Pământ de fânaș pentru 3 covași. 4. Dela 60 n-re de case 1¼ vici cucuruz sfârmat. 5. Dela 80 n-re de case una zi de lucru cu mâna. Provederea lucrătorilor cu vipt, cade în sarcina alesului. Alesul va avea să provadă catehizația în școala ort. română din loc, fără altă remunerație dela biserică ori dieceză 6. Întregirea corespuzătoare a dotației din partea statului.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt avizați, a-și înainta recursele lor ajustate regulamentar și adresate comitetului parohial din Remeți, Prea On. oficiu protopopesc în M. Telegd, până la 29 aug. v. a. c., având dâșii cu stricta observare a §-ului 20 din Regul. pentru parohii, a se prezenta în sfânta biserică din Remeți, pentru a-și arăta desteritatea, în cântare, tipic și oratorie.

În lipsa recurenților de cl. II să admit și de cei cu cvificație de cl. III.

Pentru comitetul parohial:

Ioan Bere,
preș. com. paroh.

Vasilie Blaga,
not. com. par.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean*, protoprezbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de **clasa III-a** din comuna **Peatra**, pprezbiteratul Peșteș, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: dela 40 case cucuruz sfârmat 40 vici în preț de 80 cor., 40 zile de lucru în preț de 32 cor., folosirea cimiterului bisericesc în preț de 40 cor., stolele îndatinate 50 cor. Întregirea dela stat, după cvificația alesului.

Doritorii de a ocupa aceasta parohie, să-și trimită recursele cu documentele recerute protopopului Peșteșului, în M. Telegd până cu 8 zile înainte de alegere, având recurenții a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Peatra, spre a-și arăta desteritatea în cant, oratorie și serviciul divin.

Pentru comitetul parohial:

Alexandru Șerban,
preot, preș. com. parohial.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean* protoprezbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Șuncuiș**, pprezbiteratul Peșteș, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente: a) 600 cor. bani gata dela locuitori prin repartiție; b) pentru lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ, 48 coroane; c) Locuință cu 2 chilli, supraedificatele necesare și grădină; d) Întregirea dela stat, conform legii în vigoare; e) Învățătorul — în vederea împrejurărilor — va funcționa și de cantor, având, pe lângă conducerea stranei, a conduce în toată duminica și sârbătoarea pe elevii săi, la sf. biserică. Pentru cantorat va primi salariul staverit pentru cantor; f) Pentru curățirea salei de învățământ 20 cor. — dacă va lua asupra-și această sarcină, alesul.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți a-și înainta recursurile lor, ajustate în regulă și adresate comitetului parohial din Șuncuiuș, P. On. oficiu ppose în M. Telegd, până la 30 aug. v. a. c. având dânsii a se prezenta în sfânta biserică din Șuncuiuș, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Pentru comitetul parohial:

Ioan Boțoc
președinte.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean* protoprezbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Cetea**, pprezb. Peșteșului, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 de zile** în „Biserica și Școala“.

Emolumente: În bani gata 519 cor. Cvtartir liber cu grădină și supraedificatele de lipsă. Întregirea salariului, la suma reclamată de legea în vigoare, să va cere dela stat.

Deși cantoratul se prevede prin altă persoană, totuș învățătorul va trebui, în dumineci și sârbători să conducă elevii la sfânta biserică, spre a se deprinde în cântările bisericesti și însuș să conducă strana, fără a pretinde pentru aceasta remunerațiune dela biserică.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, ca recursurile lor, ajustate conform dispozițiilor statutare și regulamentare în vigoare, adresate comitetului parohial din Cetea să le înainteze Prea On. oficiu ppose în M. Telegd, având dânsii a se prezenta în vre-o duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Cetea, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean* protoprezbiter
inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Cuieșd**, pprezbiteratul Peșteș, să publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Bani gata 100 cor. 2. Bucate în preț de 170 cor. 3. Bani de fân 30 cor. 4. Zile de lucru, socotite în 20 coroane. 5. Pentru conferință 12 cor. 6. Scripturistica școlară 8 cor. 7. Lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ 40 cor. 8. Stole cantorale 20 cor. 9. Întregirea sperativă dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze recursurile ajustate regulamentar și adresate comitetului parohial din Cuieșd, P. On. Oficiu ppose în M. Telegd, având dânsii în termenul concursual, a se prezenta în vre-o duminică și sârbătoare în sf. biserică din Cuieșd, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Pentru comitetul parohial:

Ioan Tr. Filip,
preș. com. par.

George Matei,
notar.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean*, protoprezbiter
inspector școlar.

—□—

2—3

Se escrie concurs pentru îndeplinirea următoarelor stațiuni învățătoresci-cantorale din:

1. *Văsoaia*, în bani 200 cor., 10 htl. bucate, parte grâu, parte cucuruz, $\frac{1}{2}$ sesiune de pământ, 8 stângeni de lemne, din cari să încălzește și școala, conferință 12 cor., scripturistica 8 cor., cvartir și grădină.

2. *Susani*, în bani 160 cor., 6 htl. bucate, parte grâu, parte cucuruz, 60 htl. păsulă, 5 stângeni de lemne, conferință 6 cor., scripturistica 5 cor., cvartir și grădină.

3. *Neagra*, în bani 200 cor., pământ învățătoresc 8 cor., 4 htl. grâu 60 cor., 4 htl. cucuruz 44 cor., 24 metri lemne 120 cor., venite cantorale 4 cor., conferință 10 cor., scripturistica 10 cor., locuință și grădină.

Doritorii de a ocupa vre-una din stațiunile de sus, recursurile adresate respectivului comitet parohial și ajustate cu documentele prescise, vor avea a le subșterne oficiului ppose din Buteni (Buttyin) com. Arad, până la **30 zile** după publicarea acestui concurs, având a se prezenta în careva duminică ori sârbătoare în sf. biserică din comuna, în care a recurs, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Buttyin (Buteni) la 28 iulie (10 aug.) 1909.

Comitetele parohiale.

În conțelegere cu: *Iuliu Bodea*, adm. protoprezbiteral,
inspector școlar

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător din **Leheceni**, se publică concurs, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“, pe lângă dotațiunea următoare:

În bani gata 424 cor. Opt (8) stângeri de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ. Un pământ de lângă grădina școlii, care aduce un venit anual de 40 cor. Cvtartir și grădină Pentru cantorat 40 cor.

Întregirea salariului, dela stat se va cere pe lângă consenzul superiorităților bisericesti diecezane.

Concursele instruite conform legilor și adresate comitetului parohial să se subștearnă oficiului protoprezbiteral din Vașcău, iar reflectanții, pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic, să se prezinte în cutare duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Leheceni.

Comitetul parohial.

Cu consenzul protoprezbiterului: *Adrian P. Deseanu*.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătoresci din **P. Tăgănești** se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Arânda pământului școlar 200 cor. 2. În bani gata 100 cor. 3. 10 cubule de bucate grâu și cucuruz 120 cor. 4. 16 metri de lemne din cari are a se încălzi și școala. 5. 2 măsurii de păsulă. 6. Dela 70 n-ri de casă câte un fuior ori 20 fil., o porțiune de paie ori 20 fil., o porțiune de fân ori 60 fil. 7. Pentru cantorat 5 cubule de bucate grâu și cucuruz. 8. Locuință cu grădină intravilană.

Concursele instruite conform legilor și adresate comitetului parohial să se subștearnă oficiului pprezbiteral din Vașcău, iar reflectanții pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic să se prezinte în cutare duminică sau sârbătoare în sfânta biserică din P. Tăgănești.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *Adrian P. Deseanu* protoprezbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Lupești** se publică concurs cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: în bani gata 200 cor; 2. Pentru lemne 388 cor, din care se va încălzi și sala de învățământ; 3. 1/2 sesiune de pământ la deal; 4. Lemne din pădurea urbarială după 8 voturi; 5. Cărtir și grădină de legume; 6. Pentru conferință 20 cor. 7. Dela înmormântări, unde va fi poftit: dela cele mari 80 fil., dela cele mici 40 fil., iar dela cele cu liturghie 2 cor.

Cei-ce doresc a ocupa acest post să avizează, ca recursurile lor ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial din Lupești să le trimită oficiului pprezbiteral din Mariaradna, iar dânsi, în vederea că vor avea să provadă și cantoratul, fără altă remunerațiune, să vor prezentă în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică din loc, spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din Lupești, ținută la 18/31 iulie, 1909.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu* protoprezbiter, inspector de școle.

—□—

2—3

Pe baza Înaltului ordin al Ven. Consistorin aradan de dtto 25 iunie (8 iulie) a. c. Nr. 4256/1909 se escrie concurs din oficiu pe vacanta parohie de **clasa primă** din comuna **Fibiș**, cu termen de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu aceasta parochie sunt: a) Una sesiune urbarială constătătoare din 30 jugăre catastrale; b) jumătate jugăr intravilan de sub nr. consc. 92 și jumătate jugăr extravilan aparținător acestuia; c) Venitul stolar uzitat; d) Bir după fiecare 1/8 sesiune 7 l. grâu și dela fiecare jeler 5 l. grâu; e) Întregirea dotației dela stat, după cvalificațiunea alesului paroh; f) alesul va fi îndatorat a solvi din al său toate dările publice și e deobligat a catehiză în școalele noastre fără altă remunerație.

Reflectanții au a-și înaintă recursurile ajustate conform §. 17 din Regulamentul pentru parohii, adresate oficiului parohial din Fibiș, Oficiului pprezbiteral în Lipova (B. Lippa), iar în vre-o duminică ori sârbătoare, cu observarea §-ului 20 din Regulamentul pentru parohii, au a se prezentă în sf. biserică din comuna susamintită, spre a-și arată desteritatea în cele omiletice și rituale.

Lipova, 27 iulie (9 aug.) 1909.

Ioan Ciomponeriu,
dm ppopesc.

—□—

3—3

Devenind vacante posturile învățătoresci dela școalele noastre parohiale din **Arad strada săcurei și Arad-șega**, escriem concurs cu termen de alegere pe **6/19 septembrie 1909**.

Emolumentele împreunate cu fieștecare stațiune sunt: a) salar fundamental 1200 cor., b) relut de lemne din care se va încălzi și sala de învăț. 240 cor., c) diurne pentru adunările învățătoresci 36 cor., d) locuință și grădină în natură.

Recursurile ajustate conform dispozițiunilor regulamentare adresate comitetului parohial din Arad, se vor înaintă oficiului protopopesc, cel mult până la 1/14 septembrie) a. c. având recurenții a se prezentă

până la acest termen în vre-o Duminică ori sârbătoare în sfânta biserică parohială catedrală din Arad spre ași arată desteritatea în cele rituale.

Arad, din ședința camitetului parohial ținută la 24 iulie (6 aug. 1909.

Sava Raicu
p. prezident.

Iosif Moldovan
notar.

În conțelegere cu mine: *V. Beleş*, protopop insp. școlar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea următoarelor stațiuni învățătoresci se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare:

1. *Albești-Hidiș*, cu salar: 318 cor., lemne de foc și venitele cantorale.
2. *Dușești*, 400 cor., lemne de foc și grădină.
3. *Coșdeni*, 400 cor. cu toate emolumentele.
4. *Burda*, 400 cor. și lemne.
5. *Cresuia*, 300 cor. grădină și lemne de foc.
6. *Curățele*, 400 coroane și lemne pentru școală.
7. *Pomezou-Spinuș*, 300 coroane, lemne și venit cantoral.
8. *Vălanii Pm.*, 300 cor. grădină, ștole cantorale și lemne de foc.

Pentru întregirea salarului se va recurge la stat. Recursurile instruite cu documentele recerute, sunt a se trimită în terminul prescrist la Onor. Oficiu protopopesc al Beiușului.

Comitetele parohiale.

În conțelegere cu: *Vasilie Papp*, protopop.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza încuviințării Vener. Consistoriu aradan de sub Nr. 4318/1904 comuna bisericăscă **F.-Vârșand** publică concurs de licitație publică, respective pertractare emulativă cu oferte închise pentru edificarea bisericeii române din loc, conform planului și preliminarului de spese aprobat, și pe lângă referitoarele condițiuni aflătoare la oficiul parohial gr. ort. rom. din F.-Vârșand.

Suma preliminară pentru edificare este 34.179 cor. 93 fileri.

Doritorii de întreprinde se sunt poftiți a-și înaintă ofertele lor în plie închise, până la **5 septembrie** anul curent.

Cu ofertele închise deodată vor avea întriprinzătorii a depune în chip de vadiu după suma preliminară 5% pe lângă recunoștință la oficiul parohial.

Participanții la pertractarea emulativă spese de călătorie sub nici un titlu nu vor avea dreptul a preținde dela comuna bisericăscă.

Comuna bisericăscă își susține dreptul a predă edificarea aceluia dintre oferenti, în care va află mai multă încredere fără conziderare la ofertul mai ieftin ce s'au făcut, iar acesta va rebonifică comunei bisericești spesele avute cu planul și preliminarul din prețul de esclamare.

F.-Vârșand, în 12 august 1909.

Pentru comitetul paroh. gr. or. rom. din F.-Vârșand:

Ioan Popovicu,
preot.

—□—

3—3